

=====

Game walkthrough: När dimman har rullat tillbaka

=====

1.0 - Bakgrund

Ursprunget till texten började att skrivas hösten 2004. Jag hade en skiss på en grundläggande struktur. Jag ville skriva en kort och kärnfull text som bröt av mot det manus som jag precis avslutat. Tanken var att skriva en text om kärlek och mäns hat mot kvinnor. Men samtidigt som jag skulle börja att skriva så dök de första artiklarna om hur Lunds kommun rensade upp kring stationen upp i tidningarna. Utav ren ilska övertog denna händelse positionen som huvudtema för mitt skrivande. En bit in i processen påbörjades det andra anfallet mot Fallujah i Irak. Snabbt upptäckte jag paralleller i de två historierna, och bestämde mig för att låta de löpa bredvid varandra i texten. Grundstommens skrevs klart och var färdig någon gång i januari 2005.

I sin ursprungsversion bestod texten av det som nu är teater-monologerna som uppläses av Wranell och gråterskorna. Det var en väldigt avskalad text, där jag försökte låta innehålllet tala för sig själv. Men någonting fattades och texten blev liggande medan jag försökte komma på vad som skulle göras. Under de två nästföljande åren försökte jag att försiktigt reformera texten. Jag plockade bort mig själv som röst, och ersatte den med Mikael Wranells. Anledningen var att jag ville få bort fokus från mig själv till förmån för det som hade skett.

Men tiden gick och jag blev inte nöjd med hur texten utformats. Jag lyckades inte göra någon rättvisa åt det som jag ville skriva om. Under våren 2007 bestämde jag mig för att slutgiltigt kassera texten och glömma bort den. Men först skulle jag begå ett lustmord på den och transplantera in en annan gammal idé som jag haft om att skriva fiktivt om en surrealistisk teateruppsättning. Eftersom jag arbetat med texten i två år, ville jag i alla fall få ett gott garv av misslyckandet.

Men någonting hände när jag var klar, och jag insåg att jag plötsligen satt med en text som i alla fall var funktionell. Sedan dess har jag finslipat och byggt ut, med målet att få med den i KK03.

2.0 - Struktur

Det finns fyra komponenter i texten: 1) händelserna i Lund, 2) det andra anfallet mot Fallujah, 3) hur språk används för att förvanska det som hänt, 4) teateruppsättningen som utgör landskapet för de tre första komponenterna. De två första komponenterna löper parallellt, men gemensamt tar de upp den tredje komponenten. Nummer ett och två är så att säga empiriska exempel på nummer tre. Den sista komponenten används för att kontrastera mot de tre huvudkomponenterna.

3.0 - Genomgång

Tänker nu bena ut olika aspekter av texten och berätta om bakgrunden till dem.

3.1 - Teaterlokalen: Det har faktiskt funnits en gammal offentlig toalett där teateruppsättningen är tänkt att ha uppförts. Mitt mellan domkyrkan och stortorget, rakt mitt emot Café Ariman. Utanför finns en parkering, och i närheten finns en automatisk offentlig toalett. Jag har ärligen inte tittat närmare, men det är mycket möjligt att den gamla toaletten har blivit uppslukad av den kristna bokaffären Arken.

3.1.1 - Mikael Wranell: Existerar som riktig person. En gammal barndomsvän till mig, för nuvarande bosatt i Stockholm och jobbar som projektledare för Riksteatern. Ursprungligen kom han in i texten när den enbart var en text i jag-form. Min tanke var då att få bort fokus från mig själv, men samtidigt ville jag ha någon form av autencism i berättarrösten, och eftersom jag vet att vi har liknande åsikter om dessa ämnena, så fick han agera som stand-in. I grunden är han skådespelare, vilket gjorde det lättare för mig att sedan visualisera honom på scenen när jag begick lustmord på texten. Han har läst och godkänt sitt egna medverkande.

3.2 - Upprensningen av hemlösa: Händelseförloppen och beskrivningen av turerna kring de utslagna är i stort sett faktamässiga. Det finns vissa variationer från vad som verkligheten, men inget som ändrar grundanslaget i texten. Mycket av det hela är raka refererat från tidningsartiklar eller intervjuer. Händelseförloppet utspelade sig under hösten och vintern 2004. Det hela började med en trygghetsundersökning. Man förökte verkligen ta bort bänkarna för att mota bort de hemlösa. Etc, etc. Därefter har nya saker hänt, eftersom man från kommunens sida påbörjat nya upprensningar, men jag ville inte gå in och ändra i själva teatermonologen, utan valde att ta upp vissa av de nyare händelserna i diskussionen som uppstår efteråt.

3.2.1 - Kulturhuvudstadsåret: Lund aspirerar faktiskt att bli kulturhuvudstad, 2014 tror jag det är. Som tema har man också faktiskt valt 'Den femte friheten'. Beskrivningen av detta tema är taget direkt från projektets hemsida. Detta var en aspekt som jag ganska nyligen lagt in i texten. Jag har valt att enbart ha med det i grundbeskrivningen av teateruppsättningen eftersom det inte var aktuellt när själva monologen skrevs. Men kontrasten mellan mångmiljon-projektet baserat på den femte friheten och behandlingen av de hemlösa var tvunget att tas med när den väl dök upp.

3.3 - Fallujah: Gråterskornas monolog om attacken mot Fallujah är helt raka citat från olika tidningsartiklar. På grund av allvaret i händelsen, så har jag grundligt dubbelkollat alla fakta och händelser som beskrivs. Det som möjligtvis kan hållas emot mig är att jag varit konservativ när jag tagit med händelser som skedde under anfallet. Jag har valt att hålla denna monolog separat från den om Lund. Anledningen är att de är två separata händelser, men tanken är att Fallujah-monologen ska fungera som en smutsig spegelbild till vad som samtidigt hände i Lund.

3.4 - Mellanspelet: Detta skrevs in i en tidig version av texten, eftersom jag ville skapa en surrealistisk paus i den annars väldigt torra texten. Mellanspelet passade sedan väl in i den mera burleska slutversionen av texten, och därför behölls den.

3.5 - Eftermälet till uppsättningen: I sin ursprungsversion tog allting slut med Mikael Wranells sista rad i uppsättningen. Men eftersom uppsättningen nu var placerad i en bredare kontext, så valde jag att skriva någon form av avslutning efter att uppsättningen tagit slut. Först var fanns bara den del där världen sprängdes i bitar, men allt eftersom har efterdiskussionen utökats för att belysa vissa viktiga aspekter och problem som jag vill ta upp. På sätt och vis ett försök att få in en självanalys av texten inom texten.

3.5.1 - Reklambladet: Det reklamblad som jag sitter med är fullständigt autentiskt. Givet att slaget om Fallujah är en viktig del av texten, ville jag inkorporera det absurdistiska reklambladet på något sätt.

3.5.2 - Hitlers sista radiotal: Komplettnonsens, men menat som en allvarlig kommentar om vart vårt politiska landskap är på väg. Hade kunnats ta bort, men det fungerar som ett effektivt förspel till att världen sprängs itu.

4.0 - Problem

Det är en krävande text. Det finns inget direkt egensyfte med det i detta fallet, men det är någonting som jag är komfortabel med. Men det finns ett antal kvarvarande problem med texten.

4.1 - Fiktionalisering av verkligheten: Givet att stora delar av grundtemana är sanna i den bemärkelse att de faktiskt ha hänt så uppstår frågan varför de skall fiktionaliseras. Anledningen är att de inte verkade trovärdiga när jag skrev faktamässigt om dem. Genom att klä in texten i ett surrealistiskt ramverk, har jag försökt att få den icke trovärdiga verkligheten att se lite mer trovärdig ut genom perspektivförskjutning. Det fungerar inte perfekt, men det fungerar på en pragmatisk nivå.

4.1.1 - Textens efterblivenhet: Ett problem med att skriva om händelser som utspelar sig samtidigt som man skriver, är att man snabbt upptäcker hur pass efterbliven texten är som medium. När man skrivit klart den sista meningen, har verkligheten flyttat sig en liten bit, och man får börja om igen. Att fiktionalisera verkligheten var

ett sätt att komma runt detta och kunna sätta punkt för händelseförloppet. Detta sker tyvärr till kostnaden av att händelseförloppet blir förenklat.

4.2 - Obalans: Det har uppstått en obalans mellan själva teateruppsättningen, och den efterföljande diskussionen. Efterdiskussionen har blivit relativt omfattande och tung. Men trots detta finns det argument för att låta saker vara som dom är: det som skapar obalansen är de mer teoretiska diskussionerna om nonsens och fiktion; fast samtidigt så ger de en bakgrundsbeskrivning som skapar partiell förståelse. Att ta bort de tunga delarna hade rättat till balansen, men texten hade då blivit mer obegriplig.

4.3 - Förståelse. Mellan en berättelse i flera nivåer som sedan klätts i en surrealistisk skrud, finns det en stor risk för en brist på förståelse. Men denna risk är samtidigt en poäng i sig. Den modernistiska aspirationen på realism och full förståelse är i sig orealistisk. Att skriva texter som inte är fullt transparenta för alla, är att komma närmare hur världen fungerar. Olika människor kommer att förstå olika saker, ingen kommer att förstå allt. Men och andra sidan var det aldrig heller meningen. Detta är inte att närma sig mysticism, bara ett erkännande av världens komplexitet.

=====

Mattias Jeschko-Edberg
Lund, 02 september 2007